

Esas Sayısı : 2015/46

Karar Sayısı : 2017/130

Karar Tarihi: 26.7.2017

İPTAL DAVASINI AÇAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeleri M. Akif HAMZAÇEBİ, Engin ALTAY ve Levent GÖK ile birlikte 121 milletvekili.

İPTAL DAVASININ KONUSU: 4.2.2015 tarihli ve 6592 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A. 2. maddesiyle 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "*Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler*" tanımının,

B. 4. maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 7. maddesinin on beşinci fıkrasında "...*kamu yararı niteliği taşıyan...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "...*veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer...*" ibaresinin,

C. 10. maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 14. maddesinin on yedinci fıkrasında değiştirilen "...*kamu yatırımının...*" ibaresinin,

D. 15. maddesiyle değiştirilen 3213 sayılı Kanun'un 30. maddesinin;

1. Birinci fıkrasının birinci cümlesinin,

2. Üçüncü fıkrasının,

E. 27. maddesinin

Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 2., 5., 10., 13., 17., 49., 90., 135. ve 168. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKÜMLERİ

İptali talep edilen kuralların yer aldığı 6592 sayılı Kanun'un;

1. 2. maddesi ile 3213 sayılı Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "*Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler*" tanımı şöyledir:

"Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler: (Ek: 4/2/2015-6592/2 md.) Genel Müdürlükçe yetkilendirilen, bu Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlamaya yetkili, şirket hisselerinin yarısından fazlasının sahibinin mühendis olduğu ya da bünyesinde nitelik ve nicelikleri yönetmelikle belirlenen mühendisler çalıştıran maden arama ruhsat sahibi veya işletmesi olan tüzel kişiler."

2. 4. maddesi ile ibare eklenen 3213 sayılı Kanun'un 7. maddesinin on beşinci fıkrası şöyledir:

“(Değişik fıkra: 10/6/2010-5995/3 md.) Madencilik faaliyetleri ile Devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hale gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili karar, Kurul tarafından verilir.”

3. 10. maddesi ile ibare değiştirilen 3213 sayılı Kanun'un 14. maddesinin on yedinci fıkrası şöyledir:

“Kamu kurum ve kuruluşlarının yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Bakanlıkça ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına izin verilir. Üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu yatırımının ihtiyacı olan üretim madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılır. Bu izinler çerçevesinde yapılacak üretimden Devlet hakkı alınmaz ve izinler proje süresini aşamaz. (Ek cümleler: 4/2/2015 – 6592/10 md.) 8/6/1994 tarihli ve 3996 sayılı Kanun kapsamında Yap-İşlet-Devret modeli ile yapılan kamu yatırımları için, ihale sözleşmelerinde hammadde temin sorumluluğunun görevli şirket yükümlülüğüne bırakılması hâlinde hammadde üretim izni sözleşme konusu işte kullanılmak ve proje süresiyle sınırlı olmak üzere görevli şirkete de verilir. Bu durumda kullanılan hammaddenin ocak başı satış fiyatı üzerinden ihaleyi alandan her yıl haziran ayı sonuna kadar Devlet hakkı ile aynı grupta bulunan işletme ruhsatlarından alınan ruhsat bedelinin %30'u oranında çevre ile uyum planı çalışmalarını temin etmek üzere her yıl ocak ayının sonuna kadar teminat alınır. Devlet hakkı ve teminatın eksik yatırılması veya hiç yatırılmaması hâlinde 20.000 TL idari para cezası verilir ve üç ay içinde tamamlanması istenir. Aksi hâlde üretim faaliyeti durdurulur.”

4. 15. maddesi ile değiştirilen 3213 sayılı Kanun'un 30. maddesi şöyledir:

“İhale

MADDE 30: (Değişik: 4/2/2015-6592/15 md.)

“Herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ile II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki yeni alanlar ihale yolu ile ruhsatlandırılır. İhale ilanı Resmî Gazete’de yayımlanır.

İhale bedeli işletme ruhsat taban bedelinden az olamaz.

Maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak şartnamelerde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleler yapılabilir. Bu ihalelerde rezervin özellikleri dikkate alınarak ihaleye katılma şartları, taban ihale bedeli, ihale bedelini ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususlar şartnameler ile belirlenebilir.

Ruhsat sahaları arasında tek başına madencilik yapılamayacak büyüklükteki alanlara ruhsat verilmez. Bu alanlar bitişik ruhsat sahipleri arasında ihale edilir. İhalelik

durumda olan ve madencilik yapılabilmesi için uygun büyüklükte olmayan sahalar, çevresindeki ruhsatsız alanlar veya diğer ihalelik sahalarla birleştirilerek ihale edilir.

Havza madenciliğini geliştirmek ve jeolojik yapıyı aydınlatmak amacıyla yeni oluşturulan alanlar ile herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş sahalar, alan sınırlamasına bakılmaksızın birleştirilerek ihale edilebilir. Bu şekilde ihale edilen sahaların ruhsatlandırılmasında 16 ncı maddedeki alan sınırlaması aranmaz.

Mülga 6309 sayılı Maden Kanunu hükümleri uyarınca verilmiş olan ve bu Kanuna göre ruhsat hukuku devam eden çakışmalı işletme ruhsat sahalarında yeni bir maden bulunması hâlinde, çakışmalı alandaki maden hakkı bu ruhsat sahipleri arasında ihale edilerek ruhsatlandırılır.

Sahaların ihalesinden elde edilen gelirler genel bütçeye gelir kaydedilir. Bu Kanun kapsamındaki iş ve işlemler için ihtiyaç duyulan ödenekler Bakanlık bütçesinde öngörülür.”

5. 27. maddesi şöyledir:

“19/2/1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 9. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.”

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Alparslan ALTAN, Burhan ÜSTÜN, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Erdal TERCAN, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA ve Rıdvan GÜLEÇ’in katılmalarıyla 13.5.2015 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine, yürürlüğü durdurma talebinin esas inceleme aşamasında karara bağlanmasına OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Dava dilekçesi ve ekleri, Raportör Abuzer YAZICIOĞLU tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, dava konusu kanun hükümleri, dayatılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

A. Kanun’un 2. Maddesiyle 3213 Sayılı Kanun’un 3. Maddesinin Birinci Fıkrasına Eklenen “Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler” Tanımının İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

3. Dava dilekçesinde özetle dava konusu kuralla, maden alanında çalışan mühendislerin gerçek kişi olarak mesleklerini serbestçe yapmalarının engellendiği, çalışma hakkının anayasal dayanaktan yoksun, sebepsiz ve ölçsüz bir biçimde kısıtlandığı, bireyler

karşısında tüzel kişilere eşitlik ilkesini zedeleyecek ölçüde imtiyaz tanındığı, anayasal güvence altında olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin görev ve yetki alanına müdahale edildiği, madenlerin devletin hüküm ve tasarrufunda olması nedeniyle denetim yetkisinin yetkilendirilmiş tüzel kişilere devri anlamına gelen düzenlemenin devletin denetim hakkını bütünüyle ortadan kaldırdığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın Başlangıç'ı ile 5., 10., 13., 49., 135 ve 168. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. Dava konusu kuralda yetkilendirilmiş tüzel kişiler Genel Müdürlükçe yetkilendirilen, bu Kanun kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlamaya yetkili, şirket hisselerinin yarısından fazlasının sahibinin mühendis olduğu ya da bünyesinde nitelik ve nicelikleri yönetmelikle belirlenen mühendisler çalıştıran maden arama ruhsat sahibi veya işletmesi olan tüzel kişiler olarak tanımlanmıştır.

5. Anayasa'nın 49. maddesinde, çalışmanın, herkesin hakkı ve ödevi olduğu, devletin çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alacağı belirtilmektedir. Ayrıca madde metninde bu hakla ilgili olarak özel bir kısıtlama nedenine yer verilmesine de diğer temel hak ve özgürlüklerde olduğu gibi Anayasa'nın 13. maddesi kapsamında sınırlanabilir bir hak olduğu şüphe bulunmamaktadır.

6. Anayasa'nın 13. maddesinde *"Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasa'nın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve laik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."* denilerek genel sınırlama ölçüleri belirlenmiştir. Sınırlamada dikkat edilmesi gereken husus, sınırlamanın hakkın özüne dokunmaması ve demokratik toplumda gerekli ve ölçülü olmasıdır.

7. Anayasa'nın 168. maddesinde *"Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir."* denilmektedir. Buna göre tabii servetler ve kaynaklar kapsamında bulunan madenlerin aranması ve işletilmesi ile ilgili olarak gerçek ve tüzelkişilerin uyacakları koşulların, devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ile yaptırımların kanunda düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca anılan maddede kanun koyucuya, toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda madencilik faaliyetleri konusunda düzenleme yapma yetkisi verilmektedir. Ancak kanun koyucu bu yetkiyi kullanırken kamu yararı amacını gözetmenin yanı sıra Anayasa'nın ilgili diğer ilkelerine de uymak zorundadır.

8. Madencilik faaliyeti sürecinde Genel Müdürlüğe sunulması zorunlu olan *"rapor, proje ve her türlü teknik belge"*, 6592 sayılı Kanun değişikliği öncesinde konusunda uzman serbest mühendisler tarafından hazırlanmakta ve sorumluluğun da belgeyi hazırlayana ait olduğu kabul edilmekteydi. Yeni düzenleme ile bu belgeleri hazırlama

yetkisi, yetkilendirilmiş tüzel kişilere verilmiştir. Kanun koyucunun dava konusu kuralı, madencilik sektörünün kendine özgü niteliğinden kaynaklanan ihtiyaç nedeniyle ve devletin madencilik faaliyetlerinin etkin, verimli, güvenli ve sürdürülebilir nitelikte yürütülmesi amacıyla düzenlediği anlaşılmaktadır. Böyle bir düzenleme ise anayasal sınırlar içinde kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır. Somut düzenlemenin belirtilen amacı etkin bir şekilde gerçekleştirmeye elverişli olup olmadığı yönündeki bir değerlendirme ise anayasallık denetiminin kapsamı dışında kalmaktadır.

9. Yeni düzenleme kapsamında Genel Müdürlüğe verilmesi gereken rapor, proje ve her türlü teknik belgeyi hazırlama görev ve yetkisi yetkilendirilmiş tüzel kişilere verirse de belirtilen işler tüzel kişilik bünyesindeki veya tüzel kişilikle anlaşmalı gerçek kişiler tarafından yapılacaktır. Diğer bir ifadeyle gerçek kişi mühendisler, ancak yetkilendirilmiş tüzel kişiler gözetiminde anılan işleri yapmaya devam etmektedirler. Dolayısıyla dava konusu kural, madencilik faaliyeti ile ilgili mühendislerin çalışma hakkına yönelik bir sınırlama getirirse de mühendislerin, gerçek kişi olarak çalışabilme imkânını tamamen ortadan kaldırmamaktadır. Devletin, madenler üzerindeki tasarruf ve denetim yetkisi kapsamında kamu yararını da gözeterek tedbirler alması karşısında çalışma hakkına yönelik mevcut sınırlamanın demokratik toplumda gerekli ve ölçülü olmadığı söylenemez.

10. Öte yandan yetkilendirilmiş tüzel kişiler için Kanun'da belirlenen görev ve sorumluluklar, madencilik faaliyetinin gözetim ve denetimi niteliğinde olmayıp uzmanlaşmış ve kurumsallaşmış yapısıyla daha etkin, verimli ve kaliteli hazırlanması beklenen rapor, proje ve teknik belgelerle Genel Müdürlüğün denetim ve gözetim faaliyetine destek olma ve kolaylaştırma işlevi görmektedir. Bu yönüyle yetkilendirilmiş tüzel kişiler için Kanun'da tanımlanan görev ve sorumluluklar, icrai sonuç doğuran nitelikte olmadığı gibi Anayasa'nın 168. maddesindeki devletin gözetim ve denetim sorumluluğunu da ortadan kaldırmamaktadır. Ayrıca, madencilik faaliyetlerinin kontrol ve denetimini düzenleyen 3213 sayılı Kanun'un 11. maddesi de gözetildiğinde iş sağlığı ve güvenliği alanlarının devletin denetiminde olduğu izahatın varededir.

11. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 13., 49. ve 168. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

12. Kuralın Anayasa'nın Başlangıç'ı, 5., 10. ve 135. maddeleriyle bir ilgisi görülmemiştir.

B. Kanun'un 4. Maddesiyle, 3213 Sayılı Kanun'un 7. Maddesinin On Beşinci Fıkrasına "...kamu yararı niteliği taşıyan..." İbaresinden Sonra Gelmek Üzere Eklenen "...veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

13. Dava dilekçesinde özetle dava konusu ibarenin yer aldığı fıkrada kamu yatırımları ile madencilik faaliyetinin çakışması ve birbirine engel olması durumunda, Kurul'a kamu yararını gözeterek tercih yapma yetkisi verildiği; dava konusu ibareyle bu kapsam genişletilerek gerçek/tüzel kişilere ait diğer yatırımların madencilik faaliyeti ile çakışması durumunda da Kurul'un aynı yetki ile donatıldığı, kamu kurumum olmayan yatırımcı durumunda madencilik faaliyeti yürüten ruhsat sahiplerinin kazanılmış haklarının gözardı edildiği ve ruhsat güvencesini ortadan kaldırdığı, özellikle madencilik faaliyeti ile

ilgili yasal düzenlemelerin kamu yararı esas alınarak yapılması gerektiği fakat yeni düzenleme ile kamu yararına aykırı biçimde bireysel menfaatin öne çıkarıldığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

14. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 168. maddesi yönünden de incelenmiştir.

15. Dava konusu kuralın yer aldığı fıkrada madencilik faaliyetleri ile devlet ve il yolları, otoyollar, demir yolları, havaalanı, liman, baraj, enerji tesisleri, petrol, doğalgaz, jeotermal boru hatları, su isale hatları gibi kamu yararı niteliği taşıyan veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer yatırımların birbirlerini engellemesi, maden işletme faaliyetinin yapılamaz hâle gelmesi, yatırım için başka alternatif alanların bulunamaması durumunda, madencilik faaliyeti ve yatırımla ilgili kararın, Kurul tarafından verileceği öngörülmektedir. Dava konusu ibare, kuralda yer alan "... veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer ..." ibaresidir.

16. Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan ve yargı denetimine açık olan devlettir.

17. Hukuk devleti ilkesinin bir başka gereği ise kanunların kamu yararı amacını gerçekleştirmek üzere çıkarılmasıdır. Anayasa Mahkemesi'nin kimi kararlarında kamu yararı kavramından ne anlaşılması gerektiği ortaya konulmuştur. Buna göre kamu yararı kavramı genel bir ifadeyle bireysel, özel çıkarılardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yararı ifade etmektedir. Bu bağlamda kanun koyucu sosyal yaşamı düzenlemek için kamu yararı amacı ile kimi kurallar koyabilir. Zaman içinde değişen toplumsal ihtiyaçları karşılama, kişi ve toplum yararının zorunlu kıldığı düzenlemeleri yapma, toplumdaki değişikliklere uygun olarak bu yönde alınan önlemleri güçlendiren, geliştiren, etkilerini daha çok artıran ya da tam tersine bunları hafifleten veya tümüyle ortadan kaldıran işlemlerde bulunma yetkisi kanun koyucunun aynı zamanda bir görevidir.

18. Bütün kamusal işlemler, nihai olarak kamu yararını gerçekleştirme hedefine yönelmek durumundadır. Kanunun amaç ögesi bakımından Anayasa'ya uygun sayılabilmesi için kanunun çıkarılmasında kamu yararı dışında bir amacın gözetilmemiş olması gerekir. İlgili yasama belgelerinin incelenmesinden kanunun kamu yararı dışında bir amaçla çıkarılmış olduğu açıkça anlaşılabilirse kanunun amaç unsuru bakımından Anayasa'ya aykırı olduğu söylenebilir.

19. Diğer taraftan hukuk devleti ilkesinin gereği olan kazanılmış haklara saygı, aynı zamanda hukukun genel ilkelerinden birini oluşturmaktadır. Kazanılmış hak, özel hukuk ve kamu hukuku alanlarında genel olarak bir hak sağlamaya elverişli nesnel yasa kurallarının bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunmasıdır. Kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekir. Kazanılmış hak kişinin bulunduğu statüden

doğan, kendisi yönünden kesinleşmiş ve kişisel niteliğe dönüşmüş haktır. Bir statüye bağlı olarak ileriye dönük, beklenen haklar kazanılmış hak niteliğinde kabul edilemez.

20. Anayasa'nın 168. maddesinde kanun koyucuya, toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda madencilik faaliyetleri konusunda düzenleme yapma yetkisi verilmektedir. Ancak kanun koyucu bu yetkiyi kullanırken kamu yararı amacını gütmek ve Anayasa'nın ilgili diğer kurallarına da uymak zorundadır.

21. Bu kapsamda, madencilik faaliyeti ile kamu kurumlarına veya gerçek/tüzel kişilere ait yatırımların birbirini engellemesi durumunda yatırımlar arasında tercih yapılabilmesi yönteminin kanunla düzenlemesi bir ihtiyaçtan doğmakta ve Anayasa'nın 168. maddesinde bunu engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır.

22. Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan madencilik faaliyeti karşısında, gerçek/tüzel kişiye ait herhangi bir yatırımdaki "*kamu yararı*" değerlendirmesi tartışmaya açık olmakla birlikte özel yatırımların kamu yararından tamamen uzak veya ilgisiz olduğu söylenemez. Dünyada kamu dışı yatırımların toplumlara etkisi, çevresel ve ekonomik faktörlerle ortaya çıkan yeni yatırım alanları ve ülkenin tarım politikaları kapsamında eskiden beri korunan özel yatırım türleri, kamu yatırımlarına alternatif olarak karşımıza çıkabilmektedir. Yine madencilik faaliyetinin herhangi bir yatırım karşısında durdurulması, bulunduğu yerde üretilen madenden tamamen vazgeçme anlamını da taşımamaktadır. Madencilik faaliyeti, diğer yatırım sonrasında tekrar değerlendirilebilir ve ekonomiyi kazandırılabilir.

23. Dolayısıyla dava konusu kuralın değişen şartlara daha çabuk uyum sağlayabilmek amacıyla öngörüldüğü anlaşılmakta, söz konusu düzenlemenin kamu yararı dışında özel çıkarlarla özütlenerek veya belirli kişiler lehine getirildiği sonucuna ulaşılmamaktadır. Bu konuda yapılacak değişikliklerle kamu yararının hangi ölçüde gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini denetlemek ise yerindelik denetimi kapsamında olup anayasa yargısının denetiminin konusu dışında kalmaktadır.

24. Öte yandan dava konusu kuralda ve devam eden fıkralarda, Kurul'un "*kamu yararı*" niteliğinde kabul edilen kararını Kanun'da belirtilen kurallar çerçevesinde ve yargı denetimine açık olarak vereceği, madencilik faaliyeti ile diğer yatırımlar arasında tercih yapmadan önce asgari düzeyde araştırılması gereken konuların Kanun'da belirlendiği anlaşılmaktadır.

25. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. ve 168. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

C. Kanun'un 10. Maddesiyle, 3213 Sayılı Kanun'un 14. Maddesinin On Yedinci Fıkrasında Değiştirilen "...*kamu yatırımının*..." İbaresinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

26. Dava dilekçesinde özetle dava konusu ibarenin yer aldığı fıkrada; kamu kurumlarının yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerinin inşasında kullanılacak hammaddelerin üretimi için tanınan muafiyetin 3996 sayılı Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkında Kanun kapsamında yap-İşlet-

devret modeli ile yatırım yapan özel sektöre ve yabancı şirketlere de tanındığı, böylece ruhsat mükellefiyeti altında madencilik faaliyeti yapan diğer kişilere karşı eşitsiz bir durum oluştuğu, nitekim ruhsat bedeli ödeyerek madencilik faaliyeti yürüten bir müteşebbis ile yapı-şirket-devret modeli yatırım yaparak muafiyetten yararlanan yabancı veya özel şirketin imkânlarının eşit olmayacağı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

27. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 2. maddesi yönünden de incelenmiştir.

28. Dava konusu ibarenin yer aldığı fıkrada devlet hakkı ile ilgili muafiyetlerin bir kısmı düzenlenerek; kamu kurum ve kuruluşlarınca yol, köprü, baraj, gölet, liman gibi projelerin inşasında kullanılacak yapı ve inşaat hammaddelerinin üretimi için Bakanlıkça ilgili kamu kurum ve kuruluşuna izin verileceği, üretim yapılacak yerlerde ruhsatlı alanlar var ise kamu yatırımının ihtiyacı olan üretimin madencilik faaliyetlerine engel olmayacak ve kaynak kaybına yol açmayacak şekilde yapılacağı, bu izinler çerçevesinde yapılacak olan üretimden devlet hakkı alınmayacağı ve izinlerin proje süresini aşamayacağı öngörülmektedir.

29. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir. Hukuk devleti ilkesinin bir başka gereği ise kanunların kamu yararı amacını gerçekleştirmek üzere çıkarılmasıdır.

30. Kanunların kamu yararının sağlanması amacına yönelik olması, genel, objektif, adil kurallar içermesi ve hakkaniyet ölçütlerini gözetmesi hukuk devleti olmanın gereğidir. Bu nedenle kanun koyucunun hukuki düzenlemelerde kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerekir. Fakat bir kanun hükmünün ülke gereksinimlerine uygun olup olmadığı, hangi araç ve yöntemlerle kamu yararının sağlanabileceği bir siyasi tercih sorunu olarak kanun koyucunun takdirinde olduğundan, bu kapsamda kamu yararı değerlendirmesi yapmak anayasa yargısıyla bağdaşmaz.

31. Anayasa, kanun koyucuya toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda madencilik alanında düzenleme yapma yetkisi vermektedir. Ancak, kanun koyucu bu yetkiyi kullanırken kamu yararı amacını gütmek ve Anayasa'nın ilgili diğer kurallarına da uymak zorundadır.

32. Dava konusu ibarenin bulunduğu kuralla, daha önce sadece kamu kurumlarının bir kısım yatırımları için tanınan yapı ve inşaat hammaddesi kullanım izninin kamu yatırımı kapsamında çalışan özel hukuk kişilerini de içine alacak şekilde genişletilerek uygulamadaki aksaklıkların giderilip sorumluların doğrudan belirlenmesinin ve ihalelere girecek şirketlerin teşvik edilmesinin amaçlandığı anlaşılmaktadır.

33. Hammadde üretim izninin verildiği maden türünün, sadece “*yapı ve inşaat hammaddesi*” olması, üretilecek hammaddenin yatırım dışında kullanılmasına izin verilmemesi, izin süresinin proje süresiyle sınırlandırılmış olması ve izin verilen alanda yapı ve inşaat hammaddesi dışında üretilebilecek madenlerle ilgili tedbirlerin öngörülmesi de, düzenlemeyle kamu yatırımlarının desteklenmesinin hedeflendiğini göstermektedir.

34. Dava konusu kuralın, hammadeden yararlanma sürecinde yaşanan aksaklıkların giderilmesi, gerçek sorumluların belirlenmesi amacıyla öngörüldüğü, kamu yatırımları esas alınarak ölçü ve sınırlarının kanunla belirlendiği anlaşılmakta; söz konusu düzenlemenin kamu yararı dışında özel çıkarlar gözetilerek veya belirli kişiler lehine getirildiği sonucuna ulaşılamamaktadır. Bu konuda yapılacak değişikliklerle kamu yararının hangi ölçüde gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini denetlemek ise yerindelik denetimi kapsamında olup anayasa yargısının denetiminin konusu dışında kalmaktadır.

35. Anayasa'nın 10. maddesinde yer verilen eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak kanun karşısında eşitliğin ihlali yasaklanmıştır. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

36. Dava konusu düzenlemenin, 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan sözleşmelere konu “*yap-işlet-devret modeli*” yatırımlarla ilgili olmadığı, sadece “*yap-işlet-devret modeli*” yatırıma konu olabilecek kamu yatırımlarının diğer ihale usulleriyle özel kişilere yaptırılmasıyla ilgili olduğu anlaşılmaktadır. Kamu yatırımını üstlenen özel kişilerle idare arasında 3996 sayılı Kanun kapsamında bir sözleşme söz konusu olduğunda “*ham madde üretim izni*”nin her türlü yükümlülükten muaf olarak verilmediği, normal bedellerin %30'u oranında devlet hakkı ve teminat öngörülerek kısmi muafiyet sağlandığı, fıkranın devamındaki ek cümlelerde yer almaktadır.

37. Bu kapsamda dava konusu ibarenin 3996 sayılı Kanun kapsamında yapılan yap-işlet-devret sözleşmeleriyle ilgisinin olmadığı, yap-işlet-devret modeli yatırım türlerinin 8.9.1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda düzenlenen genel ihale mevzuatı uyarınca üstlenilmesi ve idarenin ihale şartnamesinde hammadde temin sorumluluğunu ihaleyi kazanan tarafa yüklemesi durumunda uygulanma kabiliyetinin olduğu görülmektedir.

38. Dolayısıyla dava konusu kural kapsamında, proje süresi ve alanı ile sınırlı olarak sadece yapı ve inşaat hammaddelerinin kamu yatırımında kullanılması imtiyazını elde eden ihale yüklenicisi ile madencilik faaliyeti yürüten müteşebbis aynı konumda olmadıklarından eşitlik ilkesine aykırılık bulunmamaktadır.

39. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

D. Kanun'un 15. Maddesiyle Değiştirilen 3213 Sayılı Kanun'un 30. Maddesinin Birinci Fıkrasının Birinci Cümlesinin ve Üçüncü Fıkrasının İncelenmesi

1. İptal Taleplerinin Gerekçesi

40. Dava dilekçesinde özetle dava konusu kuralın yer aldığı birinci fıkrada, ihale işlemlerine ilişkin düzenleme yapılmasına rağmen ihalenin hangi mevzuata göre yapılacağını gösteren kuralların bulunmadığı, yine dava konusu üçüncü fıkrada şartlı ihalelerde hazırlanacak şartnamelerle ilgili açık hükümler getirmek yerine idareye keyfi olarak ihale yapma yetkisi tanıyan bir düzenleme yapıldığı, böylece devletin madenler üzerindeki hüküm ve tasarrufunun ortadan kaldırıldığı ve hukuki belirsizlik oluştuğu belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2. ve 168. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

41. 6216 sayılı Kanun'un 43. maddesi uyarınca kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 7. maddesi yönünden de incelenmiştir.

42. Kanun'un 30. maddesinin birinci fıkrasının dava konusu birinci cümlesinde herhangi bir sebeple hükümden düşmüş, terk edilmiş veya taksir edilmiş alanlar ile II. Grup (b) bendi ve IV. Grup madenler dışındaki yeni alanların ihale yolu ile ruhsatlandırılacağı; dava konusu üçüncü fıkrasında ise maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar dikkate alınarak şartnamelerde açıkça belirtmek kaydıyla ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihalelerin yapılabileceği, bu ihalelerde rezervin özellikleri dikkate alınarak ihaleye katılma şartları, taban ihale bedeli, ihale bedelini ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususların şartnameler ile belirlenebileceği öngörülmektedir.

43. Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

44. Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri de “belirlilik”tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi gerekir. Belirlilik ilkesi, hukuksal güvenlikle bağlantılı olup birey yasadaki belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını bilmelidir. Birey ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar. Hukuk güvenliği normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

45. Anayasa'nın 7. maddesinde, “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.” denilmektedir. Yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesi uyarınca kanun koyucunun temel ilkeleri koymadan, çerçeveyi

çizmeden yürütmeye yetki vermemesi, sınırsız ve belirsiz bir alanı yürütmenin düzenlemesine bırakmaması gerekir. Kanun ile yetkilendirme, Anayasa'nın öngördüğü biçimde kanun ile düzenleme anlamına gelmez. Kanun koyucu gerektiğinde sınırlarını belirlemek koşuluyla bazı konuların düzenlenmesini idareye bırakabilir. Bu bağlamda sık sık değişik önlemler alınmasına veya bunların kaldırılmasına gerek görülen ekonomik, teknik veya benzeri alanlarda temel kurallar saptandıktan sonra ayrıntıların düzenlenmesinin idareye verilmesi, yasama yetkisinin devri olarak nitelendirilemez.

46. Anayasa'nın 168. maddesinde ise kanun koyucuya, toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda madencilik faaliyetleri konusunda düzenleme yapma yetkisi verilmektedir. Bu kapsamda kanun koyucu, gerektiğinde sınırlarını belirlemek koşuluyla özel bir uzmanlık ve teknik bilgi gerektiren konuların düzenlenmesini idareye bırakabilir.

47. Dava konusu kuralların yer aldığı maddede, ihale işlemlerine ilişkin kuralların maden sektörüne özgü kısımları düzenlenmektedir. Dava konusu kurallarla, madenlerin üretiminin devletin denetim ve kontrolünde üçüncü kişilere yaptırılması yöntemi istisnalar olmakla birlikte "ihale usulü" olarak benimsenmekte ve madencilik faaliyetlerindeki ihale usullerinin detaylarına yer verilmektedir. Madenlerin devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu dikkate alındığında, madenlerle ilgili ihale usullerinin 2886 sayılı Kanun'a göre yapılacağı ve genel ilkelerin burada yer aldığı şüphe bulunmamaktadır. Ancak madencilik faaliyetlerinde, ihale ve ruhsatlandırma işlemlerinin yürütülmesi ile ilgili olarak idare tarafından yapılacak olan değerlendirmeler, madencilik faaliyetinin ve diğer yatırımların durumuna göre farklılık gösteren nitelikte olup özel bir uzmanlık ve teknik bilgi gerektirmektedir. Bundan dolayı, madencilik faaliyetinin farklı özelliği ve ortaya çıkan özel uygulamalar nedeniyle genel düzenlemelerden farklı olarak Maden Kanunu'nda buna ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Bu şekildeki düzenlemeler ise anayasal sınırlar içinde kanun koyucunun takdir yetkisi içindedir.

48. Dava konusu kuralın üçüncü fıkrasında belirtilen şartlı ihale yapılmasında ve buna bağlı olarak hazırlanacak ihale şartnameleri ile ilgili düzenlemede de maden ihalelerine özgü hususlar yer almaktadır. İhale şartnameleriyle ilgili asıl düzenleme, 2886 sayılı Kanunun 7. maddesinde genel hatlarıyla belirlenmiş maden ihaleleri yönünden ise dava konusu kural benimsenmiştir. Kuralda, düzenlenmesi şartnamelere bırakılan hususların ihaleye konu edilecek madencilik faaliyetine özgü ve sadece maden rezervinin özelliklerine göre tespiti mümkün olan, değişken ve teknik konular olduğu anlaşılmaktadır.

49. Dava konusu kuralda, ara ve uç ürün üretme şartını içeren ihaleye ilişkin şartnamelerde dikkate alınacak hususların "maden ruhsat sahasının cinsi, rezervi, bulunduğu bölge, tenörü, istihdam, yatırım, ülke ihtiyaçları ve benzeri hususlar" olarak yer aldığı, bu ihalelere ilişkin şartnamelerde belirlenebilecek konuların da "ihaleye katılma şartları, taban ihale bedeli, ihale bedelinin ödeme şekli ve süresi, üretim süreleri veya tesislerin yatırım süreleri ve diğer hususlar" şeklinde ayrıntılı olarak gösterildiği, diğer kuralların ise 2886 sayılı Kanun'da bulunduğu, böylece yasama yetkisinin devredilemezliği ilkesini ihlal edecek nitelikte yürütmeye sınırsız ve belirsiz yetki verilmediği anlaşılmaktadır. Genel çerçevesi kanunla belirlendikten sonra ihale süreçleri ve ihale şartnamelerine ilişkin detayların düzenlenmesinin yönetmeliğe bırakılması ise yasama yetkisinin devri ya da idareye Anayasa'dan kaynaklanmayan bir yetkinin kullanılmasını şeklinde nitelendirilemez.

50. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2., 7. ve 168. maddelerine aykırı değildir. İptal taleplerinin reddi gerekir.

E. Kanun'un 27. Maddesinin İncelenmesi

1. İptal Talebinin Gerekçesi

51. Dava dilekçesinde özetle dava konusu maddede Maden İşleri Genel Müdürlüğünün görevlerinden olan, maden çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliğini takip ve denetim yükümlülüğünün ortadan kaldırıldığı, madencilik faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği açısından denetimsiz ve kontrolsüz alan oluşturulduğu, böylece devletin kişilerin refah, huzur ve mutluluğunu sağlama, insan haysiyetine uygun ortamda yaşama ve çalışmasını sağlama, çalışma hayatını geliştirme, kişilerin maddi ve manevi varlıklarını koruma ve geliştirme haklarını koruma yükümlülüklerine aykırı davranıldığı belirtilerek kuralın Anayasa'nın 2., 5., 17., 49., 90. ve 168. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

52. Dava konusu kuralda, 19.2.1985 tarihli ve 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinin yürürlükten kaldırıldığı belirtilmektedir. 3154 sayılı Kanun'un 9. maddesinde Maden İşleri Genel Müdürlüğünün görevleri düzenlenmekte olup dava konusu kural ile Genel Müdürlüğün madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etme yükümlülüğü kaldırılmaktadır.

53. Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir. Hukuk devleti insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

54. Anayasa'nın 5. maddesinde kişilerin ve toplumun refah huzur ve mutluluğunu sağlamak üzere siyasal, ekonomik ve sosyal engellerin kaldırılması devletin temel görevleri arasında sayılmıştır. Sosyal devlet sosyal adaletin, sosyal refahın ve sosyal güvenliğin gerçekleşmesini sağlayan devlettir. Ekonomik ve mali politikalar, çalışma hayatını etkileyen düzenlemeler, sosyal devletin gerçekleşmesini sağlayan araçlardır.

55. Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında “*Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.*” denilerek kişinin yaşam ve vücut dokunulmazlığı güvence altına alınmıştır. İnsanın çalışma hayatında bazı risklerle karşı karşıya kalması veya çeşitli nedenlerle zarar görmesi mümkün olup kişinin bu risklerden korunmayı istemesi de kişinin “*yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı*” kapsamında kalmaktadır.

56. Anayasa'nın 49. maddesinde, çalışmanın, herkesin hakkı ve ödevi olduğu belirtilmiş; devlete, çalışanların yaşam düzeyini yükseltmek, çalışma yaşamını geliştirmek için çalışanları korumak, çalışmayı denetlemek ve işsizliği gidermeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak için gerekli önlemleri alma ödevi verilmiştir. Devlet, kişinin çalışma hakkını kullanabilmesi için iş alanında gerekli önlemleri alacak ve sınırlamaları kaldırarak görevini yerine getirecek; birey de çalışarak topluma yük olmaktan kurtulacaktır.

57. Her ne kadar dava konusu kural ile Maden İşleri Genel Müdürlüğünün madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etme yükümlülüğü kaldırılmış ise de madencilik faaliyetlerinin de dâhil olduğu tüm iş yerlerinin iş sağlığı ve güvenliğinin takip ve denetim sorumluluğu, 20.6.2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu hükümleri gereğince Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ait bulunmaktadır. Anılan Kanun'da maden iş yerlerine ilişkin özel hükümlere ve ilgili bakanlıklar arası koordinasyonu sağlayacak düzenlemelere de yer verilmiştir.

58. İdare, tüm kurum ve kuruluşlarıyla bir bütündür. Kanun koyucu, yürütmenin organlarına farklı işlevler ve görevler yükleyerek iş bölümü niteliğinde düzenlemeler yapabilir. İdare organları arasında yetki kargaşasını önlemek için iş bölümü yapmak bazen zorunluluktan da kaynaklanabilir. Burada önemli olan, idareye verilen görevin kapsayıcı olması ve herkesin, idarenin hizmetinden eşitlik ilkesi çerçevesinde faydalanma imkânına sahip olabilmesidir.

59. Bu bağlamda dava konusu edilen kuralın, ilgili olduğu madencilik faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği denetimini ortadan kaldıran ve çalışma hakkı, yaşam hakkı, toplumun huzuru ve güvenliği gibi temel hak ve özgürlük alanlarında devletin sosyal ve hukuk devleti olma yükümlülüğünü göz ardı eden bir sonuç ortaya çıkardığı söylenemez. Ayrıca dava konusu kural, Maden İşleri Genel Müdürlüğünün madencilik faaliyetlerinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili denetim görevini ortadan kaldırırken denetimsiz bir alan oluşmasına sebebiyet vermemekte; bu görevi yine idarenin içinde yer alan ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda asıl yetkili olan diğer bir bakanlığa bırakmaktadır. Dolayısıyla bir bakanlıktan alınan görevin başka bir bakanlığa verilmesi kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamında olduğundan kuralda Anayasa'ya aykırılık bulunmamaktadır.

60. Açıklanan nedenlerle kural Anayasa'nın 2., 5., 17., 49. maddelerine aykırı değildir. İptal talebinin reddi gerekir.

61. Kuralın Anayasa'nın 90. ve 168. maddeleriyle bir ilgisi görülmemiştir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI TALEBİ

62. Dava dilekçesinde özetle, dava konusu kuralların uygulanması hâlinde Anayasal ilkelerin ihlal edilmiş olacağı ve telifisi imkânsız zararların doğacağı, yürürlüğün durdurulması kararı verilmeden daha sonra verilecek bir iptal kararının etkisiz kalmasının muhtemel olacağı, yürürlüğün durdurulması kararının hukuk sisteminde herhangi bir boşluk oluşturmayacağı belirtilerek kuralların yürürlüklerinin durdurulması talep edilmiştir.

4.2.2015 tarihli ve 6592 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A. 2. maddesiyle 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanun'un 3. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "*Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler*" tanımına,

B. 4. maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 7. maddesinin on beşinci fıkrasına "*...kamu yararı niteliği taşıyan...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "*...veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer...*" ibaresine,

C. 10. maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 14. maddesinin on yedinci fıkrasında değiştirilen "...*kamu yatırımın*..." ibaresine,

D. 15. maddesiyle değiştirilen 3213 sayılı Kanun'un 30. maddesinin;

1. Birinci fıkrasının birinci cümlesine,

2. Üçüncü fıkrasına,

E. 27. maddesine,

yönelik iptal talepleri, 26.7.2017 tarihli ve E.2015/46, K.2017/130 sayılı kararla reddedildiğinden, bu madde, fıkra, cümle, tanım ve ibarelere ilişkin yürürlüğün durdurulması taleplerinin REDDİNE, 26.7.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V. HÜKÜM

4.2.2015 tarihli ve 6592 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un;

A. 2. maddesiyle 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 3. maddesinin birinci fıkrasına eklenen "*Yetkilendirilmiş Tüzel Kişiler*" tanımının,

B. 4. maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 7. maddesinin on beşinci fıkrasına "*...kamu yararı niteliği taşıyan...*" ibaresinden sonra gelmek üzere eklenen "*...veya gerçek/tüzel kişilere ait diğer...*" ibaresinin,

C. 10. maddesiyle 3213 sayılı Kanun'un 14. maddesinin on yedinci fıkrasında değiştirilen "...*kamu yatırımın*..." ibaresinin,

D. 15. maddesiyle değiştirilen 3213 sayılı Kanun'un 30. maddesinin;

1. Birinci fıkrasının birinci cümlesinin,

2. Üçüncü fıkrasının,

E. 27. maddesinin,

Anayasa'ya aykırı olmadıklarına ve iptal taleplerinin REDDİNE, 26.7.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ